

Rozbudowa FOLWARKU w Chorowicach

tekst: Dawid Hajoł Zdjęcia: Krystian Morawetz

CHOC KONSERWATOR DOPUŚCIŁ WYKRĘŚLENIE POZOSTAŁOŚCI DAWNEJ ZABUDOWY FOLWARKU Z REJESTRU ZABYTKÓW, INWESTORZY WRAZ Z ARCHITEKTAMI PODJĘLI PRÓBĘ ICH OCALENIA, DECYDUJĄC SIĘ NA POŁĄCZENIE ZREKONSTRUOWANYCH ELEMENTÓW ZE SPŁU Z NOWYMI

ZABYTEK BYŁ W BARDZO ZŁYM STANIE. Z POMOCĄ PRZYSZY NAM ARCHIWALNE ZDJĘCIA, DZIĘKI KTÓRYM UDAŁO SIĘ WIERNIE ODTWORZYĆ WSZYSTKIE ELEMENTY. TAKIE PODEJŚCIE WYMAGAŁO JEDNAK DUŻO ODWAGI, KONSEKWENCJI I DETERMINACJI ZE STRONY INWESTORÓW. BEZ ICH UDZIAŁU NIE BYŁOBY TO MOŻLIWE. BYŁA TO DLA NAS FANTASTYCZNA PRZYGODA I BEZPRECEDENSOWE DOŚWIADCZENIE ZAWODOWE.

JAN KARPIEL, MARCIN STEINDEL

Renowacja i rozbudowa dwóch budynków folwarcznych na dom jednorodzinny

Chorowice k. Krakowa
Kubator: Karpiel Steindel
 Architektura, architekt: Jan Karpiel, Marcin Steindel
Architekta krajowa: Pracownia Sztuki Ogrodowej Agnieszka Hubery-Zukowska
Konstrukcja: CALISTRA, Marjusz Stanisław

Generalny wykonawca: Bauprojekt
Inwestor: prywatny
Powierzchnia biuro: 12 548 m²
Powierzchnia zabudowy: 186 m²
Powierzchnia użytkowa: 479 m²
Powierzchnia całkowita: 831 m²
Kubatura: 1097 m³
Projekt: 2016
Realizacja: 2017
Nie podano kosztu inwestycji

Chorowice należące dawniej do opactwa oo. Benedyktynów w Tyńcu leżą na północnych stokach Pogorza Wielickiego, zaledwie 17 kilometrów od krakowskiego Rynku Głównego. To jedna z kilku miejscowości, którą upodobał sobie mieszkańcy Krakowa decydujący się na życie poza granicami miasta, ale z widokiem na jego malowniczo usytuowane w dolinie zabudowania.

Przed dwoma laty teren po nieistniejącym już dworze z drugiej połowy XIX wieku z fragmentami zabytkowych obiektów folwarcznych w Chorowicach nabyli prywatni inwestorzy. Z uwagi na stan zachowania zespołu otrzymali możliwość wykreślenia pozostałości dawnej zabudowy z rejestru zabytków. Propozycja otwierająca drogę do budowy nowoczesnej willi na zboczu wzgórz okazała się dla nich jednak mniej kuszącą niż perspektywa rekonstrukcji. Nawiązawszy kontakt z poprzednimi właścicielami nieruchomości, dotarli do dawnych austriackich map oraz archiwalnych zdjęć dworu z folwarkiem, poznali również losy jego mieszkańców. W oparciu o zgromadzone materiały, we współpracy z architektami z biura Karpiel Steindel Architektura, powstał projekt rekonstrukcji i rozbudowy kompleksu. Urzeka w nim niemal konserwatorska wrażliwość, z jaką autorzy potraktowali historyczną tkankę, pieczołowitość w odtwarzaniu detalu architektonicznego, na którym tak zależało inwestorom oraz sposób podejścia do kształtowania nowej funkcji wewnątrz budynków.

Największym wyzwaniem stało się zaadaptowanie na część mieszkalną zabytkowej stajni i dobudowanej w latach 70. chlewni oraz ich połączenie w jedną strukturę. Z uwagi na konserwatorski charakter projektu, zalecenia były jasne – projekt należy kształtować wyłącznie w oparciu o historyczną formę zabudowań.

By stworzyć funkcjonalną przestrzeń do życia dla wieloosobowej rodziny, architekci zdecydowali o przeobrażeniu chlewni w nowoczesne skrzydło z dużymi przeszkleniami, otwierającym salon na park ze starodrzewem i panoramę położonego w dole Krakowa. W ten sposób rozwiązali problem rozplanowania nowych funkcji wewnątrz zabytkowego obiektu oraz doświetlenia salonu mieszczącego się w dawnej stajni. Nowym elementem jest również dodany przez architektów łącznik scalający folwarczne zabudowania. Ponieważ według wytycznych formalnie czytelny pozostać miał podział na to, co dawne i współczesne, nowe elementy oblicowano kornielem, który notabene świetnie koresponduje z ceramiczną dachówką na historycznych obiektach. Konsekwencje inwestorów oraz wspomnianą wrażliwość architektów honoruje dziś na wejściu biało-niebieska tabliczka z inskrypcją – zabytek chroniony prawem. Tym razem jednak stanowi ona również świadectwo walki o ocalenie części Małopolskiego dziedzictwa, kultury i tożsamości regionu.

1 | Rzut parteru z zagospodarowaniem.
 Oznaczenie: 1 – salon z kuchnią;
 2 – sypialnia; 1 – garaż; 4 – taras;
 5 – łązka
 2 | Przekład A-A
 3 | Nowe elementy oblicowane kornielem wpisano w historyczne założenie, dopasowując je kolorystycznie do ceramicznej dachówki
 4, 5 | Stan zabudowań folwarku przed renowacją i rozbudową. Inwestorzy zdecydowali o odnowieniu zabytku, gdy dostarli do dawnych austriackich map oraz archiwalnych zdjęć dworu z folwarkiem i poznali losy mieszkańców dawnej XIX w. – archiwalne zdjęcia Karpiel Steindel Architektura

1. Rekonstrukcja nad sklepię była gwałtownie wstrząs z przestronnym salonek stanowił przedłużenie salonu
 2. By stworzyć funkcjonalną przestrzeń do życia dla wieloosobowej rodziny, architekci zdecydowali o zachowaniu oryginalnego otworu w nowoczesne skrzydło z dużymi przeszkleniami, otwierającym salon na park ze starodrzewem i panoramę położonego w dole Krakowa

8

9

10

11

8 | Dawną stajnię zmieniono w garaż zamykany drewnianymi wrotami. Zieleni w otoczeniu folwarku odtworzono wyłącznie z uwzględnieniem występującej w tym obszarze, endemicznej roślinności

9 | Nowym elementem jest łącznik scalający folwarczne zabudowania

10 | Detal łączenia starego z nowym

11 | Detal dobudowanej części pokrytej kortenem;

ZDJĘCIA DZIĘKI UPRZEJMOŚCI PRACOWNI
KARPIEL STEINDEL ARCHITEKTURA

